

Софія ТИМЧЕНКО,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності А4.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник:
Лариса ОРОНОВСЬКА,
доцентка кафедри музикознавства
та методики музичного мистецтва
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
заступниця декана факультету мистецтв
з виховної роботи, кандидатка педагогічних наук, доцент
Тернопіль, Україна
lorikulya@gmail.com

**ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ
«МИСТЕЦТВО» АВТОРКИ Л. МАСОЛ НА ПРИКЛАДІ ТЕМИ:
КЛАСИЦИЗМ: МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО(8-Й КЛАС)**

У представлених тезах досліджуються особливості впровадження модельної навчальної програми «Мистецтво» авторки Л. Масол у контексті уроку для 8-го класу на тему «Класицизм: музичне мистецтво». Наведено аналітичний огляд змісту, цілей, компетентнісного підходу програми та її можливостей для музичної освіти.

Прикладом використання є тема класицизму, що ілюструє, як модельна програма забезпечує міжгалузеву інтеграцію (музика, образотворче мистецтво, медіа), діяльнісний підхід і формування ключових компетентностей учнів. Результати можуть бути корисними для вчителів мистецтва ЗЗСО, методистів та викладачів мистецьких дисциплін.

Ключові слова: модельна навчальна програма, інтегрований курс, Масол Л., класицизм, музичне мистецтво, музична освіта, компетентності.

Постановка проблеми, стан її дослідження. У сучасному освітньому просторі України впроваджується компетентнісний підхід, спрямований на формування не лише знань, але й умінь, ставлень й ціннісних орієнтацій.

У межах цього підходу мистецька освіта має виховувати творчо-мислячу, емоційно-чутливу й соціально-відповідальну особистість.

Одним із ключових завдань стає адаптація традиційних мистецьких категорій (як-от класицизм, жанри: соната, симфонія) до сучасної навчальної програми-інтегратора, що відповідає новим освітнім стандартам.

Програма Л. Масол вирішує цю задачу, надаючи модульну структуру, міжгалузеві теми й діяльнісні форми. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» авторки Л. Масол включена до переліку програм, рекомендованих Міністерство освіти і науки України - наказ № 1090 від 06.09.2023. У пояснювальній записці зазначається, що курс спрямований на цілісний розвиток особистості учня через опанування мистецьких надбань, усвідомлення власної національної ідентичності та міжкультурну комунікацію [1, с.154].

Інтегрований курс «Мистецтво» авторки Л. Масол передбачає такі ключові елементи:

- Результати навчання — очікувані компетентності учнів у мистецькій галузі (наприклад, мистецька грамотність, творчо-діяльнісна компетентність, культурно-громадянська).
- Змістові лінії — теми, що охоплюють різні види мистецтв (музичне, образотворче, медіа, дизайн) із міжгалузєвою інтеграцією.
- Види навчальної діяльності — активні, творчі форми роботи: аналіз, створення мистецьких продуктів, медіапроекти, міжпредметні зв'язки.
- Орієнтовна послідовність тем і часовий ресурс — наприклад, у 8-му класі один урок на тиждень (1 година) для курсу «Мистецтво».

Таким чином, курс Л. Масол не просто передбачає ознайомлення з історією мистецтва, але й забезпечує інтерактивність, міждисциплінарність та особистісно-орієнтований підхід.

На прикладі теми «Класицизм: музичне мистецтво» для 8-го класу можна відстежити, як програмний зміст поєднує історико-теоретичні знання з практичною музичною та мистецькою діяльністю: учні знайомляться із стилем,

жанрами, творчістю класиків, аналізують твори, створюють інтерпретації, використовують медіа.

Приклад: Тема «Класицизм: музичне мистецтво», у музичній культурі Європи наприкінці XVIII — початку XIX ст. відбулися кардинальні трансформації. Цей період Просвітництва, з вірою в розум і гармонію, став часом виникнення стилю класицизм у музиці. У цьому стилі домінували представники Йозеф Гайдн, Вольфганг Амадей Моцарт та Людвіг ван Бетховен.

У рамках навчальної програми Л. Масол учням 8-го класу пропонується:

- вивчити особливості жанрів соната, концерт, симфонія, кuartет;
- зрозуміти сонатну форму (експозиція – розробка – реприза) та її аналогії з драматургією;
- проаналізувати приклади творів класиків, зокрема «Симфонія №5» Л. Ван Бетховена;
- виконати завдання на міжгалузеву інтеграцію: зіставлення музики з образотворчим мистецтвом і медіа-середовищем;
- створити власну міні-проектну роботу, наприклад, мультимедійна презентація «Класицизм у сучасному контексті».
- Такий підхід відповідає змістовим лініям програми Л. Масол - «Мистецтво в просторі культури», «Мистецтво і медіа», «Мистецтво в міжгалузевих зв'язках».

Висновки. Модельна навчальна програма «Мистецтво» авторки Л. Масол створює сучасну освітню платформу, в якій інтегрується історико-мистецький зміст, міждисциплінарна діяльність та компетентнісний підхід. На прикладі теми «Класицизм: музичне мистецтво» видно, як програма забезпечує розвиток музичної, медіа та художньої грамотності, творчих здібностей учнів 8 класу. Головне у впровадженні курсу Л. Масол — це не просто передача знань, а активна участь учнів в мистецьких процесах: аналіз творів, створення власних продуктів, застосування цифрових технологій. Запропонована програма спрямована на те, щоб учні:

- усвідомили власну культурну ідентичність;
- навчилися критично аналізувати мистецькі явища;
- розвивали творчість, медіаграмотність, міждисциплінарні зв'язки.

У контексті теми класицизму це означає: учні не лише знайомляться із канонічними жанрами й композиторами, але й долучаються до сучасного мистецько-освітнього простору, де музика, образотворче мистецтво, медіа і дизайн інтегруються - що відповідає ідеям Нової української школи

Дослідження методологічного забезпечення дозволяє виокремити такі основні підходи: національна парадигма підготовки фахівців з музичного мистецтва; гуманістична основа мистецької освіти; аксіологічні підходи до підготовки музикантів; акмеологічна спрямованість освітнього процесу. Перспективні можливості в розробці обраної проблеми вимагають розробки структури компетентності та її складових для підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва [2, с.154].

Отож, підсумовуючи вищезазначене, можемо стверджувати, що курс «Мистецтво» Л. Масол є важливим освітнім інструментом, який дає можливість педагогам ефективно впроваджувати теми музичної творчості (зокрема класицизму) в сучасному освітньому середовищі та сприяє розвитку всебічно освіченої, творчої та культурно компетентної особистості учня.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Масол Л.М. Мистецтво 7-9 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (2025). С.154-165 URL <https://pidruchnyk.com.ua/2938-mystectvo-masol-8-klas-2025.html>.
2. Ороновська Л.Д. Професійна підготовка майбутніх фахівців у галузі музичного мистецтва / Л.Д. Ороновська //Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич. Вип. 73, том 3, (2024) <https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-3-8>.

